

Judaismus

Co je to národ Izraele?

Judaismus je nejstarší známé monoteistické náboženství. Vzniklo asi před 3 500 lety na území dnešního Izraele a území Palestinců. V judaismu má své kořeny křesťanství i islám. Důležitou součástí židovské víry je naděje v příchod mesiáše. Mesiáš (z hebrejštiny maššijah – pomazaný, vyvolený) je Posel Boží, který na zemi nastolí Království Boží. Křesťanské náboženství pramení z židovské víry v mesiáše.

Stoupenci židovské víry se sami označují jako „národ Izraele“. Příběh tohoto národa vypráví Bible. Označení judaismus je odvozeno z názvu izraelského kmene Juda.

Ze své vlasti se během staletí Židé rozptýlili do různých zemí světa. Spojují je tradice a zvyky, pocházející z nejstarších dob, i jazyk bohoslužby a modliteb – hebrejščina. Symbolem judaismu je Davidova hvězda.

Kdo je Abraham?

Abraham je považován za praotce izraelského národa, o jeho životě se dočítáme v Bibli. Mnoho příběhů v této knize se jistě neudálo tak, jak jsou líčeny, přesto lze dnes celou řadu událostí díky archeologickým výzkumům historicky dokázat. Abrahamův příběh se odehrál přibližně před 3 500 lety.

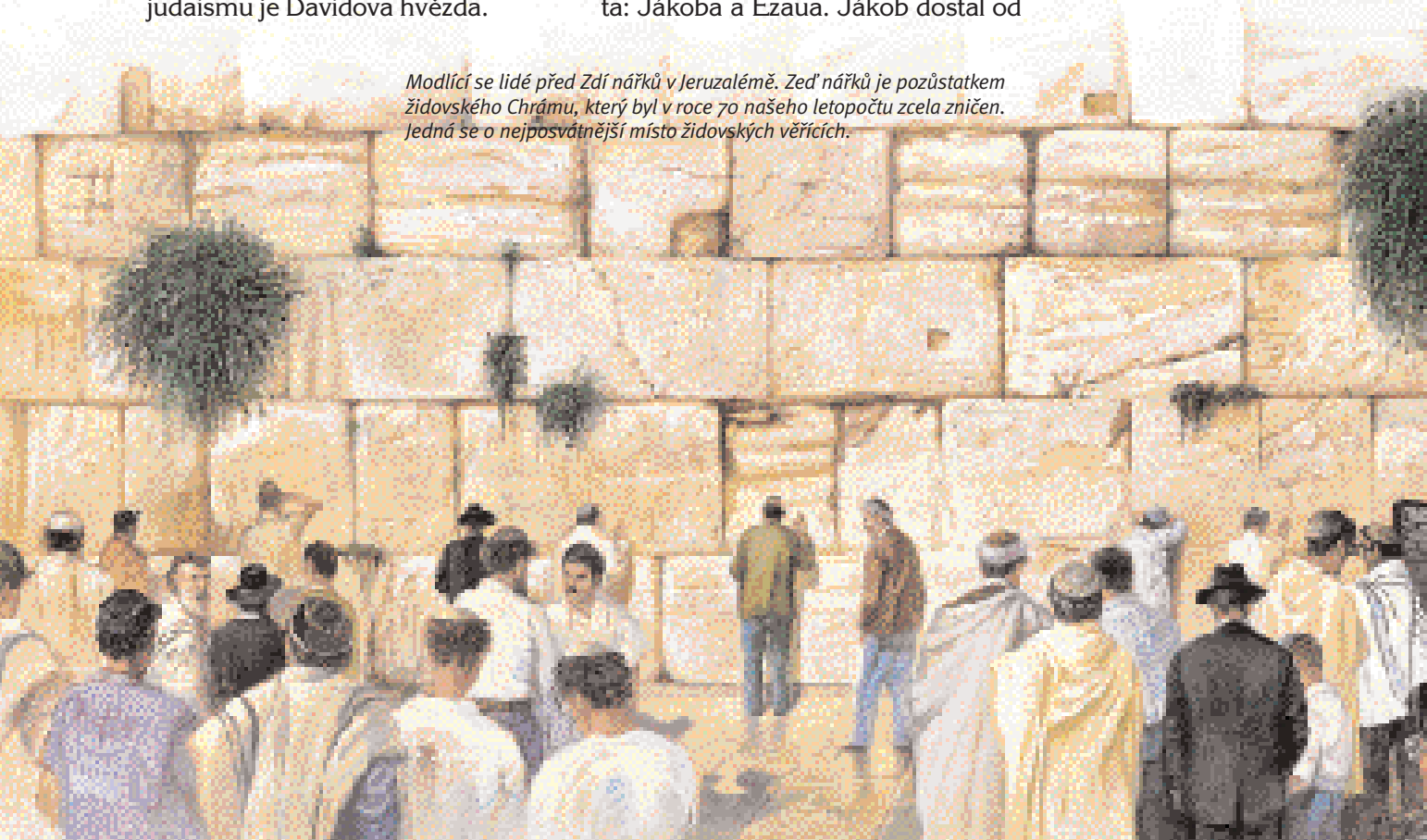
Abraham dostal příkaz od Boha opustit svoji vlast v Mezopotámii a vydat se do země, kterou pro něho vybral Bůh. Tato země se v Bibli jmenuje Kanaán. Bůh uzavřel s Abrahamem smlouvu: Bůh daroval Abrahamovi a jeho potomstvu zemi a oni, jako národ Bohem vyvolený, ho za to měli uctívat jako svého jediného a pravého Boha. Ačkoliv byli Abraham a jeho žena Sára bezdětní, porodila Sára ve vysokém věku syna Izáka. Izákova žena Rebeka porodila dvojčata: Jákoba a Ezaua. Jákob dostal od

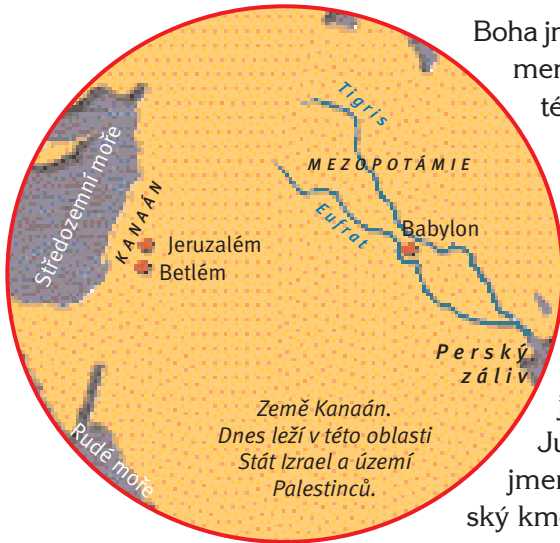
ABRAHAMOVSKÁ NÁBOŽENSTVÍ
Judaismus, islám a křesťanství se nazývají také abrahamovská náboženství, protože všechna pohlížejí na Abrahama jako na praotce všech věřících v jediného Boha.

ZASLÍBENOU ZEMÍ
nazývají Židé zemi Kanaán. Je to „země příslibená Bohem“.

ŽIDOVSKÝ LETOPOČET
se odlišuje od křesťanského, který je nejrozšířenější. Židovský letopočet nezačíná logicky narozením Krista, ale stvořením Země. Neuvádí se však skutečné stáří planety Země, datum se vypočítává z údajů dostupných v Bibli. Židovský letopočet začíná roku 3761 př. n. l. To znamená, že rok 2006 př. n. l. odpovídá židovskému roku 5765–6.

Modlí se lidé před Zdí nářků v Jeruzalémě. Zeď nářků je pozůstatkem židovského Chrámu, který byl v roce 70 našeho letopočtu zcela zničen. Jedná se o nejposvátnější místo židovských věřících.

ŠAVUOT

Sedm týdnů po svátku Pesach je slaven svátek týdnů. Jeho hebrejský název Šavuot znamená týdny. Sedm týdnů po útěku z Egypta daroval Bůh Izraelitům prostřednictvím Mojžíše desatero přikázání, což se připomíná právě při této slavnosti. Je to zároveň také slavnost dožínek (slavnost na zakončení žní), neboť v této době dozrává v Izraeli první úroda.

Boha jméno Izrael, což znamená: Bůh zápasí. Od té doby nesou Jákobovi potomci jméno národ Izraele – izraelský lid. Jákob měl dvě ženy, Leu a Ráchel, a stal se otcem dvanácti synů. Od jména jeho čtvrtého syna Judy, po němž byl pojmenován jeden izraelský kmen, je odvozeno pojmenování Jehudi, jímž Židé nazývají sami sebe. Přes latinu přešlo toto označení v různě upravených podobách do většiny světových jazyků a také do češtiny. Potomci Jákobových synů, dvanáct kmenů, tvoří základ židovského národa.

Svátek Pesach připomíná jednu významnou událost z dějin izraelského lidu: útěk z Egypta pod vedením Mojžíše. Izraelité následovali Josefa, jednoho ze synů Jákobových, do Egypta. Zpočátku se jim tam dařilo velmi dobře, časem se k nim však Egypťané začali chovat jako k otrokům. Mezi lidem proto stále více sílila touha po návratu do jejich „zaslíbené země“. Nakonec je do Kanaánu vyvedl Mojžíš. Namáhavá cesta trvala čtyřicet let. Během tohoto putování obdržel Mojžíš od Boha na hoře Sinaj desatero přikázání. O všech těchto událostech vypráví Bible.

Svátek Pesach začíná sederovým večerem: Podávají se speciální pokrmy, které mají symbolický význam a připomínají vysvo-

bození z egyptského zajetí. Nejmladší z mužských členů rodiny se ptá otce a ten vypráví příběh o útěku z Egypta. Tento příběh, nazývaný hagada, musí být líčen co možná nejnapínavěji, neboť každý z naslouchajících má získat pocit, jako by vše, co si vyslechl, prožil také on sám.

Svátek stánků se řekne hebrejsky

Sukot a to znamená stánky. Svátek připomíná událost, která se přihodila při útěku z Egypta:

Co je to svátek stánků?

Když vedl Mojžíš izraelský lid z egyptské země, museli přejít přes Rudé moře. Díky Božimu zázraku se voda rozestoupila a všichni mohli projít bez jakékoli újmy. Za nimi se voda opět zavřela a egyptští vojáci, kteří uprchlíky pronásledovali, se utopili. Po útěku z Egypta putoval izraelský lid dlouhou dobu pouští a stavěl si jednoduché přístřešky z toho mála větví a listí, které bylo možné najít v poušti. Svátek stánků připomíná kočovné doby a tyto jednoduché příbytky. Každá rodina si postaví provizorní stánek, buď na zahradě, nebo u synagogy (budova, kde se Židé shromažďují a modlí). V den svátku se lidé scházejí, aby společně pojedli a strávili nějakou dobu v těchto příbytcích.

Co se slaví při svátku Pesach?

Na sederovém talíři jsou uspořádány symbolické pokrmy. Připomínají hořké časy v Egyptě (hořké byliny), slzy (slaná voda), těžkou práci při stavbě

(ovocná pasta jako symbol malty), naději na záchranu (celer a petržel), oběť darovanou kdysi dávno v Chrámu (pečení) a smutek nad jeho zničením (natvrdo uvařené vejce). K tomu se podává nekvašený chléb (maca): Před útěkem z Egypta neměli Izraelité čas nechat vykynout těsto na chléb, proto ho upekli bez kvásku.